

Впровадження системи екологічного інвестування: міжнародний досвід та перспективи розвитку в Україні

Байстрюченко Н.О., ст. викадач, **Безносва О.В.**, студент
Сумський державний університет (м. Суми, Україна)

Протягом останніх декількох років у світі спостерігалось виникнення численних кризових явищ, пов'язаних з продовольством, паливом, прісною водою і фінансами. Нині перед світовою спільнотою в цілому і Україною зокрема виникла необхідність пошуку нових підходів до управління економікою і екологією, що забезпечують їх збалансованість і сумісність розвитку. Концепція переходу до «зеленої економіки» вважається однією з пріоритетних концепцій у рамках міжнародної парадигми сталого розвитку. Тому тема дослідження розвитку «зелених інвестицій» є актуальною нині.

Метою даної роботи є дослідження міжнародного досвіду впровадження «зелених інвестицій» та визначення проблем та перспектив їх розвитку в Україні.

Під екологічними інвестиціями слід розуміти усі види майнових і інтелектуальних цінностей, що вкладаються в народногосподарський оборот, основною метою якого є запобігання, обмеження, усунення і відновлення наслідків забруднення довкілля [1].

Вигоди від збільшення інвестицій в цю екологічну інфраструктуру дуже значні. Наприклад, у дослідженнях, проведених у рамках ініціативи ООН з економіки екосистем і біорізноманітності, приводиться оцінка, згідно з якою інвестування 45 млрд. дол. США в зони, що охороняються, може забезпечити життєво важливі природні послуги вартістю 5 трильйонів дол. США на рік. Аналогічним чином, за оцінкою Продовольчої і сільськогосподарської організації Об'єднаних Націй, інвестиції в стале ведення лісового господарства можуть дозволити створити 10 мільйонів нових «зелених» робочих місць.

Становить певний інтерес міжнародний практичний досвід ініціатив на підтримку переходу до «зеленої економіки» як концептуального підходу, спрямованого на вихід із системної економіко-екологічної кризи. Згідно з дослідження Н. Робінс приблизно 15% виділених на 2009- 2010 роки пакетів фінансового стимулювання, загальний об'єм яких перевищує 3,1 трильйона дол. США, можуть розглядатися як інвестиції, що мають «зелений» характер.

У портфелі «зелених» витрат стимулюючого пакету Франції у 2011 році переважають інвестиції в енергетику, а саме: в оновлення існуючих електростанцій, інфраструктуру електромереж і поновлювану енергетику. Заходи у сфері клімату і довкілля включені в пакет стимулювання, орієнтовані відповідно до пріоритетних областей, які встановлені рамковою програмою «Grenelle Environnement».

Уряд США у 2011 році оголосив про намір витратити 5 млрд. дол. США на ряд ініціатив, включаючи гранти штатам на створення високошвидкісних залізниць, а також поновлюваний фонд штату по чистій воді і поновлюваний фонд штату по питній воді Агентства з охорони довкілля. Його бюджетні плани також включають пропозицію щодо створення так званої «енергетично чистої економіки» [1].

Проаналізуємо стан розвитку «зелених інвестицій» в Україні.

До проблем впровадження зелених інвестицій в Україні можна віднести: 1) складність дозвільних процедур для потенційних інвесторів; 2) проблеми, пов'язані з підключенням "зелених" джерел енергії у загальній енергосистемі; 3) невизначеність в економіці і нестабільну політичну ситуацію; 4) невелика частка поновлюваних джерел енергії в енергобалансі країни (близько 1%); 5) відсутність якісної системи обрахунку обсягу шкідливих викидів у атмосферу та ін.

Але є й позитивні моменти. У 2012 році Україна вперше потрапила до рейтингу привабливих для "зелених" інвестицій країн, що складає аудиторська компанія Ernst & Young, посівши в ньому 32 місце з 40. Рейтинг очолюють Китай, США, Німеччина, Індія, Італія і Бразилія. На початку червня 2012 року Верховна Рада України затвердила держгарантію стимулювання альтернативної енергетики. Енергетична стратегія України на період до 2030 року стала першим національним документом, що містить прогнози структури виробництва електроенергії, плани впровадження більш ефективного обладнання [2].

Для вирішення проблем впровадження системи екологічного інвестування необхідно:

- 1) створити ефективну систему стимулювання та управління екологічними інвестиціями;
- 2) збільшити частки інвестування сільськогосподарського виробництва і модернізації систем управління природними ресурсами;
- 3) провести реформи у внутрішній політиці, спрямованій на суттєве скорочення непродуктивних витрат;
- 4) розробити єдину законодавчу базу, яка б регулювала процес екоінвестування.

1. Харічков С. К. «Зелені інвестиції» як каталізатор переходу до нового курсу економіки: міжнародні орієнтири та перспективи впровадження / С. К. Харічков, Н.М. Андрєва // Економіст. — 2010. — №10. — С. 16-21.

2. Зелені інвестиції [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/columns/2011/09/22/298638/>

Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті проф. Балацького О.Ф., м. Суми,

24-26 квітня 2013 р. / За заг. ред. О.В. Прокопенко. — Суми : СумДУ, 2013.
— Т.2. — С. 26-28.